

KORONAVİRÜS SALGINININ ORGANİZASYON SÖZLEŞMELERİNE ETKİSİ HAKKINDA

- HUKUK BÜLTENİ -

BÜLTEN TARİHİ: 30/03/2020

1. GİRİŞ

Kişiler bir takım menfaatlerine ulaşmak adına organizasyonlar düzenlemekte, bu organizasyonları gerçekleştirebilmek için diğer kişiler ile sözleşmeler imzalamaktadır. Düğün/nişan/kına organizasyonları, fuarlar, konferanslar vb. organizasyonlarda özellikle organizasyon sahibi ile yer sahibi arasındaki sözleşmelerde genel hatları ile taraflardan birinin para ödeme borcu altına girmesi diğer tarafın da organizasyonun gerçekleştirilmesi planlanan yeri temin/teslim etme borcu altına girmesi (ve organizasyon şirketlerinin tarafı bulunduğu sözleşmelerde şirketlerin üstlendiği sair borçlar) karşısında bu tür organizasyonlar için ‘Karşılıklı Borç Yükleyen Sözleşmeler’in söz konusu olduğu görülmektedir.

COVID-19 salgını bilgi notunun konusunu oluşturan organizasyonların gerçekleştirilmesini engelleyici, kaçınılmaz ve öngörülemez bir dışsal gelişmenin sonucudur. Bu haliyle mücbir sebep ortamı oluşturan COVID-19 salgını nedeni ile iptal edilecek organizasyonlar açısından sözleşme tarafları için mücbir sebebin bağlandığı hukuki sonuçlar ele alınmıştır.

COVID-19 salgını nedeniyle ‘sonradan meydana gelen ifa imkansızlığı’ oluşmuştur. Salgın devam ettiği sürece ve özellikle yürütme organı kararları kapsamında belirtilen süreler sonuna kadar organizasyonlar gerçekleştirilemeyecektir. “Organizasyonların Ertelenmesi” konulu 2020/3 s.lı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi’nde “her türlü bilimsel, kültürel, sanatsal ve benzeri toplantıların veya aktivitelerin” 2020 yılı nisan ayı sonuna kadar ertelenmesi düzenlenmiştir. Bu halde COVID-19 salgını nedeni ile oluşan ‘ifa imkansızlığı’ hükümleri gereğince yer sahibi organizasyon için yer temin borcundan kurtulmakla beraber organizasyon sahibi de sözleşmede üzerinde anlaşılan bedeli yer sahibine verme borcundan kurtulmuş olacaktır.

2. TARAFLARIN TAZMİNAT YÜKÜMLÜLÜĞÜNÜN BULUNMAMASI

COVID-19 virüsü nedeniyle ortaya çıkan ifa imkansızlığı sözleşme taraflarının kusurundan kaynaklanmadığı için tarafların ‘mücbir sebeple organizasyonun iptali’ nedeniyle birbirlerine karşı tazminat ödeme yükümlülüğü söz konusu olmayacaktır.

3. SÖZLEŞME KAPSAMINDA İFA EDİLMİŞ EDİMLERİN VE HENÜZ İFA EDİLMEMİŞ EDİMLERİN AKİBETİ

Anılan sebeplerle sözleşme taraflarının karşılıklı olarak borçlarından kurtulacak olmaları nedeniyle tarafların sözleşme kapsamında daha evvel aldıklarını da iade etmeleri gerekmektedir. Organizasyon sözleşmelerinde bu durum karşımıza daha çok organizasyon sahibinin yer temin borcu altında bulunan karşı tarafa (salon sahibine, alan sahibine vb) yapmış olduğu nakdi ödemeler şeklinde çıkmaktadır. Bu halde daha evvel yapılan ödemeler - bu ödemeler henüz sözleşme kurulurken Bağlanma Parası veya uygulamada kullanılan adı ile 'Kapora' adı altında verilmiş ise dahi- yer sahibi tarafından sebepsiz zenginleşme hükümleri çerçevesinde iade edilmelidir. Ayrıca artık sonuçlarını doğurmayacak bir sözleşmeden bahsedildiğine göre yer sahibinin organizasyon sahibinden sözleşmede belirlenen bedelin kalan kısmının ödenmesini talep etme hakkının da bulunmadığını belirtmek gerekir.

4. SÖZLEŞME HÜKÜMLERİNİN EDİMLERİN İADESİNE ETKİSİ

Pratikte en çok ihtilaf yaşanan hususlardan bir tanesi sözleşmelerde "mücbir sebebin doğması halinde organizasyon sahibine yapılmış olan ödemelerin geri ödenmeyeceği" veya "durum ve şartlar ne olursa olsun yer sahibine yapılacak olan kalan bedellerin ödenmeye devam edileceği"ne ilişkin hükümlerin mevcut olmasıdır.

6502 s.lı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un ("TKHK") 5.maddesi gereğince tüketiciyle müzakere edilmeden sözleşmeye dâhil edilen ve tarafların sözleşmeden doğan hak ve yükümlülüklerinde dürüstlük kuralına aykırı düşecek biçimde tüketici aleyhine dengesizliğe neden olan sözleşme şartları haksız şartlardır ve tüketiciyle akdedilen sözleşmelerde yer alan haksız şartlar kesin olarak hükümsüzdür. Ancak bu halde sözleşmenin haksız şartlar dışındaki hükümleri geçerliliğini koruyacaktır. O halde; şartlarının oluşması halinde, tüketici aleyhine olağandışı sonuçlar doğuracak hükümlerin organizasyon sahibi tüketici ile müzakere edilmeksizin hazırlanmış hükümler olduğundan bahisle geçersiz olduklarına dayanarak 'daha evvelki tarihli ödemelerin iadesi' istenebilecektir.

5. ORGANİZASYON SAHİBİNİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

COVID-19 salgını nedeniyle organizasyonunu iptal edecek olan kişilerin, gerek sözleşmenin karşı tarafına bildirim yapıldığını ispat kolaylığı açısından gerekse karşı tarafın muhtemel

zararlarını önlemek ve ileride bu sebeple doğabilecek tazminat sorumluluğunun önüne geçmek amacıyla sözleşmenin karşı tarafına ihtarname göndererek ifanın imkansızlaştığını ve bu nedenle sözleşme ile bağlı kalınmayacağını bildirmeleri gerekecektir. Organizasyon sahipleri yer sahiplerinin zarara uğramasına kendi kusurları ile sebebiyet vermemelidir.

6. SONUÇ

COVID-19 virüsünün sebebiyet verdiği içinde bulunduğumuz bu ortamda sonradan ortaya çıkan ifa imkansızlığı nedeniyle artık yer sahibi organizasyon için yer temin borcundan kurtulmakla beraber organizasyon sahibi de sözleşmede üzerinde anlaşılan bedeli yer sahibine verme borcundan kurtulmuş olacaktır. Organizasyon sahibince sözleşmenin karşı tarafına daha evvel bir kısım ödeme yapılmışsa -bu ödemeler Bağlanma Parası adı altında yapılmışsa dahi- yer sahibi bu ödemeleri iade etmekle yükümlüdür ve yer sahibinin organizasyon sahibinden sözleşmede belirlenen bedelin kalan kısmının ödenmesini talep etme hakkı da olmayacaktır. Bu halde tarafların organizasyonun iptali nedeniyle birbirlerine karşı tazminat ödeme yükümlülüğü de söz konusu olmayacaktır.

Uygulamada ekseriyetle karşılaşıldığı üzere organizasyon sahibinin tüketici sıfatına haiz taraf olması halinde organizasyon sözleşmesinin tüketici aleyhine olağandışı hükümler içermesi durumunda; gerçek manada bir müzakere süreci olmaksızın sözleşmenin hazırlanmış olması halinde tüketici tarafın bu hükümler ile bağlı kalması kendisinden beklenemeyecektir.

Bilgi notunda ele alınan meselelerde örneklemeler her ne kadar uygulamada daha sık rastlandığı üzere organizasyon sahipleri ve yer sahipleri üzerinden yapılmış ise de, bu tür sözleşmelerin tarafı olabilecek diğer gerçek ve tüzel kişiler için de -organizasyon şirketleri, organizasyona haricen dahil olan 3. kişiler vb- yukarıdaki açıklamalar somut olaya uygun düştüğü ölçüde geçerli olacaktır.

Saygılarımızla

Forensis Hukuk Bürosu

Not: Bültenimizde yer verilen açıklamalar, ilgili mevzuat çerçevesinde konuyu genel hatlarıyla ele alır tarzda hazırlanmıştır. Size özel detaylı bilgi için bir hukuk bürosuyla bağlantıya geçmenizi tavsiye ederiz.